

моніторинг всього процесу освоєння бюджетних ресурсів починаючи від кількості виділеного ресурсу на надання послуги закінчуючи часовим якісним ефектом від її надання.

Проведений аналіз існуючого досвіду використання ПЦМ як бюджетними так і іншими установами, доводить необхідність дотримання єдиних методологічних засад та формування структурних елементів ПЦМ (мета, завдання, результативні показники).

Підсумовуючи вище викладене, справедливим видається твердження, що ефективне використання програмно-цільового методу можливе, якщо фінансова ініціативна місцевого самоврядування буде націлена на розвиток економіки шляхом задоволення високого рівня соціальних потреб з безумовною зацікавленістю в цьому всіх учасників бюджетного процесу.

Таким чином, пошук шляхів зміцнення місцевої фінансової ініціативи через вивчення досвіду урядів розвинених країн свідчить, що використання ПЦМ ґрунтується на показниках затрат, робочого навантаження, продукту, продуктивності та результативності, а також показнику користі з метою управління виконанням, моніторингу та для оцінювання досягнутих результатів.

Література

1. Грішнова О. А. Зарубіжний досвід фінансування освіти та перспективи його застосування в Україні / О. А. Грішнова // Наукові праці НДФІ. - 2000. - Вип. 10-11. - С. 214-222.

УДК 336.71

Т. В. ЧЕРНИЧКО, Т. В. КУЧІНКА, І. І. АНДРАШКО
Мукачівський державний університет

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Управління кредитним портфелем банку є необхідним елементом підвищення ефективності банківської діяльності. Процес формування кредитного портфелю комерційного банку є одним із найризикованіших елементів банківської діяльності. Головна мета управління кредитним портфелем комерційного банку полягає в забезпеченні максимальної доходності за найменшого рівня ризику. Доходність і ризик є основними параметрами, що характеризують якість кредитного портфелю банку [1].

Кредитний портфель – це сукупність кредитів, наданих банком на певну дату з метою одержання доходу у вигляді відсотків [2]. До заборгованості за кредитними операціями, що становлять кредитний портфель банку, належать:

- строкові депозити, які розміщені в інших банках, та сумнівна заборгованість за ними;
- кредити, які надані іншим банкам, та сумнівна заборгованість за ними;
- кошти, надані суб'єктами підприємницької діяльності за овердрафтом, за факторинговими операціями, та прострочена заборгованість за факторинговими операціями;

- кошти, надані суб'єктами підприємницької діяльності за операціями Репо та інші.

Проаналізуємо кредитний портфель комерційних банках України за 2016 р. (табл. 1).

Таблиця 1

Кредитно-інвестиційний портфель банків України станом на 1 січня 2017 року, тис. грн. [3]

№	Банк	Кредити всього	Кредити юросіб	Кредити фізосіб
1	ОЩАДБАНК	66194494	63283432	2911063
2	Укресімбанк	58426564	58224790	201774
3	ПРИВАТБАНК	54691631	34968793	19722 839
4	СБЕРБАНК РФ	40393785	40038332	355453
5	Райффайзен Банк Аваль	28003966	22860732	5143235
6	Промінвестбанк	27155978	27121327	34651
7	АЛЬФА-БАНК	25629498	20389335	5240164
8	ПУМБ	24755755	21323624	3432131
9	УКРСОЦБАНК	23452606	2666079	20786527
10	УкрСиббанк	20678612	16121707	4556905
	ВСЕГО	566511619	479393492	87118127

Як видно з табл. 1, динаміка кредитно-інвестиційного портфелю топ-десятки провідних українських банків, за даними Українського банківського порталу, у 2017 р. була позитивною. Більшість українських банків зменшили обсяг кредитного портфеля (крім ПриватБанку, УкрсімБанку, ОщадБанку). Найбільшу частку в кредитно-інвестиційному портфелі банків України займає Ощадбанк (11,685%). Частка першої топ-десятки українських банків у структурі кредитно-інвестиційному портфелю банківської системи України складає 65,20%.

Аналіз структури кредитного портфелю банківської системи України у 2016 році доводить активну кредитну політику банків іноземних банківських груп (табл. 2).

Таблиця 2

Структура кредитного портфелю банківської системи України в 2016 році, %

Групи банків	Частка кредитного портфелю по групам	
	Станом на 01.01.2016 р.	Станом на 01.10.2016 р.
Банки з державною часткою	18,87	18,61
Банки іноземних банківських груп	38,20	38,36
Банки групи I	34,37	34,71
Банки групи II	8,56	8,32

Джерело: розраховано авторами на основі даних НБУ

Згідно зі світовими стандартами з урахуванням економічних умов України можна умовно визначити три моделі поведінки банків на кредитному ринку:

1. Частка кредитів у загальному обсязі працюючих активів банку на рівні до 30%, де цей банк проводить вкрай обережну кредитну політику та забезпечує свою прибутковість проведенням менш ризикованих активних операцій. При цьому банк втрачає значний сегмент фінансового ринку. Таке співвідношення дуже бажане для нового банку, який не має своєї клієнтури та досвіду роботи.

2. Частка кредитів в обсязі працюючих активів на рівні 30-50% – цей банк проводить зважену кредитну політику. Це характерно для стабільних та

надійних банків, які працюють з високим рівнем прибутку, однак старанно обмірковують свою кредитну політику.

3. Частка кредитів в обсязі працюючих активів понад 50%. Цей банк проводить агресивну політику на ринку. Подібна політика може бути обґрунтована тільки надмірними прибутками і не може бути постійним явищем. Причому чим вища частка та триваліший період, тим вищий рівень ризику [4].

Отже, проведений аналіз засвідчує про велику кількість проблем, які існують в банківській системі України в умовах фінансової кризи.

Література

1. Тептя О. В. Організація системи управління кредитним портфелем у комерційному банку / О. В. Тептя // Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». – 2010. – № 5. – Т. 2. - С. 141-144.

2. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.

3. Кредитно-инвестиционный портфель банков Украины на 1 января 2017 года, тыс. грн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/ratings/banks/16/12/12>.

4. Заруцька О. П. Управління ризиками – провідний чинник фінансової стійкості вітчизняних банків / О. П. Заруцька. – 2006. – 473 с.

УДК 658.14/.17

К. В. ШТИМА

Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТ

Сучасні економічні умови господарювання підприємств характеризуються макроекономічною нестабільністю, високим податковим тиском, зростанням вартості кредитів і виробничих ресурсів та фінансових ризиків. Тому питання фінансового забезпечення підприємств, та його вирішення на сьогодні є актуальним.

Більшість промислових підприємств недостатньо адаптовані до складних умов ринкової економіки. Про це свідчить низький рівень рентабельності продукції і активів. Основним засобом підвищення ефективності діяльності підприємств виступає добре збалансований фінансовий механізм, який буде адаптований до сьогоднішніх умов ринкової економіки. Тобто, необхідною умовою адаптації фінансового механізму підприємств до змін ринкового середовища є збалансованість фінансових відносин в сфері формування, розподілу і використання прибутку .

Теоретичні та практичні проблеми функціонування фінансового механізму розглядали у своїй роботі чимало дослідників . Серед них заслуговують уваги праці, Е. Вознесенського, В. Земскова, Н. Кірілова, Н. Лапідуса, О. Молчанової, Д. Аллахвердяна, П. Нікопольського, С. Огородника, Є. Балацкого, В. Сенчагова. Серед сучасних українських вчених, які займалися цим питанням, є роботи М. Артуса, О. Василика, А. Даниленка, О. Кириленко, В. Корнеєва, М. Крупки, А. Кузнецової, О. Ковалюка, І. Луніної, В. Опаріна, В. Федосова, В. Д. Базилевич.